

Byggðasafn Dalamanna

Söfnunarstefna

Hlutverk Byggðasafns Dalamanna er að gera skil sögu mannlífs og náttúru í Dölum. Það gerir safnið með því að varðveita, rannsaka og sýna gögn, gripi og aðrar minjar því tengdu. Byggðasafn Dalamanna safnar minjum sem gefa mynd af sögu, mannlífi og náttúru héraðsins. Héraðsskjalasafn Dalasýslu tekur við skjölum og Listasafn Dalasýslu við listmunum tengdum héraðinu.

Aðföng

Söfnun náttúru- og menningarminja fylgir ábyrgð sem Byggðasafn Dalamann skal rækja sem best á hverjum tíma. Til grundvallar við meðferð muna, aðföng þeirra og grisjun skal fylgja siðareglum Alþjóðaráðs safna, International Council of Museums (ICOM). Í fyrirrúmi skal höfð nærgætni og virðing fyrir safnmunum og fyrri eigendum þeirra.

Starfsvæði

Byggðasafni Dalamanna er ætlað að safna minjum sem lýsa heimilishaldi, félagslífi, samgöngum, atvinnuháttum og náttúru í Dalasýslu. Söfnunarsvæði Byggðasafns Dalamanna er fyrst og fremst Dalasýsla og Skógarströnd. Auk þess tekur það, við sérstakar aðstæður, við munum úr öðrum héruðum.

Aðföng

Tekið er á móti munum og metið hvort þeir falli að söfnunarstefnu safnsins, séu sýningarhæfir eða hafi gildi til rannsókna. Forðast skal að taka við munum er safnið hefur ekki möguleika á að skrá, varðveita, geyma eða sýna við viðunandi aðstæður. Ekki skal að taka við munum sem á einhvern hátt fylgja sérstök skilyrði.

Geymslurými Byggðasafns Dalamanna er mjög takmarkað og getur safnið af þeim ástæðum þurft að afþakka muni, þó svo að þeir að öllu öðru leiti uppfylli skilyrði söfnunarstefnu þessari.

Skráning

Hver safngripur skal skráður í gagnagrunninn Sarp. Skráning muna skal vera ítarleg og faglega unnin.

Lán á safngripum

Byggðasafn Dalamanna skal leitast við að vera í góðu samstarfi við þá sem þess óska um lán á safngripum. Aðbúnaður og meðferð munar skal þó ætíð höfð í fyrirrúmi. Byggðasafn Dalamanna getur einnig óskað eftir munum að láni, bæði frá öðrum söfnum sem og stofnunum, fyrirtækjum og einstaklingum. Mikilvægt er að samstarf sé öllum aðilum til hagsbóta. Safnvörður ákveður hvort og hvenær má lána gripi. Lánþegi undirritar þar til gerðan lánssamning.

Grisjun

Meginreglan er sú að ef tekið hefur verið við grip til varðveislu þá skal hann verða hluti af safnkosti um ókomna tíð. Við sérstakar aðstæður getur þurft að grisja safnkost og skal það þá gert í samræmi við þau lög og reglur sem gilda á hverjum tíma.

Söfnunarflokkar

Heimilishald

Safnað er munum, ljósmyndum og heimildum sem tilheyra heimilishaldi og daglegu lífi á starfsvæði safnsins frá torfbæjum til nútímans. Áhersla er lögð á að afla efnis um breytingar í heimilishaldi á 20. öld. Í stað umfangsmikillar munasöfnunar er lögð áhersla á söfnun ljósmynda og heimilda frá síðari hluta 20. aldar.

Atvinnuhættir

Safnað er munum, ljósmyndum og heimildum sem tilheyra atvinnuháttum á starfsvæði safnsins. Í munasöfnun er lögð áhersla á landbúnaður fyrir vélvæðingu, hlunnindanýtingu, sjávarnytjar, eyjabúskap, iðnaði og upphafi verslunar í héraðinu. Vegna skorts á geymslurými er lögð áhersla á söfnun ljósmynda og heimilda frá síðari hluta 20. aldar í stað umfangsmikillar munasöfnunar. Þ

Heimilisiðnaður og handverk

Sérstök áhersla er lögð á að safnað munum, ljósmyndum og heimildum sem tilheyra heimilisiðnaði og handverki úr héraðinu. Þá er og safnað er tækjum og tólum sem tengjast tóvinnu, smíðum, útskurði og öðrum heimilisiðnaði.

Samgöngur

Safnað er munum, ljósmyndum og heimildum er tengjast samgöngum fyrir tíma vélvæðingar, hvort sem er á landi sem sjó. Safnað er og póst- og símaminjum. Vegna geymslurýmis er lögð áhersla á söfnun ljósmynda og heimilda eftir tíma vélvæðingar í stað umfangsmikillar munasöfnunar.

Félagslíf

Safnað er munum, ljósmyndum og heimildum sem tengjast sögu félaga og félagslífs í héraðinu. Áhersla er lögð á íprótta- og æskulýðsfélög. Héraðsskjalasafn Dalasýslu sér um vörslu skjalasafna félaganna.

Skólahald

Safnað er munum, ljósmyndum og heimildum sem tengjast skólahaldi í héraðinu. Það er hvort sem það tengist námsefni og kennslu eða almennu félagslífi í skólunum. Sérstök áhersla er lögð á söfnun muna frá farskólunum, Búnaðarskólanum í Ólafsdal, Lýðskólunum í Hjarðarholti og Búðardal, Húsmæðraskólanum á Staðarfelli og Laugaskóla. Úr öðrum skólum er meiri áhersla lögð á söfnun ljósmynda og heimilda.

Héraðsskjalasafn Dalasýslu sér um vörslu skjalasafna skólanna.

Kirkjumunir og aðrir trúarsöfnuðir

Á safninu eru varðveittir munir, ljósmyndir og heimildir úr kirkjum héraðsins. Einnig er safnað munum, ljósmyndum og heimildum tengdum söfnuði Hjalpræðishersins í Dölum. Skjalasöfn sóknarnefnda eru varðveitt á Héraðsskjalasafni Dalasýslu.

Söfnunarstefna þessi var síðast yfirfarin í nóvember 2013